

Kort verslag leernetwerk doorlopende educatieleerlijn nationale parken 14 november 2023, Nunspeet

In Magische Momenten, de landelijke nationale parken educatiestrategie (2020) staat dat de educatieleerlijn voor de nationale parken nog in ontwikkeling is. Om daaraan te werken, organiseerden het Nationale Parken Bureau (NPB) en IVN Natureducatie op 14 november 2023 een leernetwerk in Nunspeet.

Na een woord van welkom door Adriaan Buitink (NPB), leidde Marion de Cocq (IVN) de deelnemers door de dag. Een Maakdag.

Leerlijn Natuurwijs

Margret Notté van NatuurWijs hield een inleiding over hun aanpak, gebaseerd op de kerndoelen van de overheid en de aanbodsdoelen van Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO). De Kerndoelen en aanbodsdoelen zijn terug te vinden op:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2006/04/28/kerndoelenboekje>

<https://www.slo.nl/sectoren/po/inhoudslijnen-po/aanbodsdoelen/>

NatuurWijs heeft voor haar leerlijn een keuze gemaakt uit de aanbodsdoelen en heeft die verder uitgewerkt in concrete leerdoelen, waarin de hele lesstof voor natuuronderwijs is meegenomen. De doorlopende leerlijn bestaat uit drie fasen, met elke keer een verdiepingsslag. Zie de sheets uit de presentatie. Margret gaf aan dat nationale parken zelf een keuze kunnen maken uit de aanbodsdoelen en hier hun eigen leerdoelen bij kunnen formuleren passend bij het verhaal van het nationaal park en magische momenten. De doorlopende leerlijn van NatuurWijs behelst 24 dagen (8 groepen x 3 dagen). NatuurWijs benadert vooral scholen die *natuurminded* zijn. De meeste klanten komen via mond-tot-mond 'reclame'. NatuurWijs werkt vanuit het principe Hart-Hoofd-Handen. Hart en handen zijn net zo belangrijk als hoofd (leren). Margret roept met nadruk op om niet het Hart en de Handen te vergeten bij het ontwikkelen van een leerlijn, aanbodsdoelen zijn vooral gericht op het Hoofd.

Waar mogelijk zouden nationale parken ook kunnen samenwerken met NatuurWijs:

- NatuurWijs kan meedenken met het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn bij het verhaal van het nationaal park;
- NatuurWijs kan medewerkers/vrijwilligers van het nationaal park trainen om de ontwikkelde programma's uit te voeren volgens de NatuurWijs werkwijze, van zelfontdekkend leren;
- Ook kunnen NatuurWijzers worden ingezet om NatuurWijs (hele leerlijn of een keuze daaruit) uit te voeren in een nationaal park (er is een landelijke dekking van NatuurWijzers met uitzondering van Zeeland en Zuid-Limburg, en slechts enkele NatuurWijzers in de Noordelijke provincies).

Leerlijn nationale parken

Marion schetst dat het belangrijk is dat de NP aansluiten bij de kerndoelen en de daarbij behorende inhoudsdoelen vanuit het onderwijs vanuit de verschillende thema's. Het advies is dan ook de SLO-aanbodsdoelen te leggen op het verhaal/ kernthema van het park. Niet het aanbod van het park staat centraal maar de vraag/ het doel vanuit het onderwijs en hoe je jouw verhaal daarin kan passen.

De basis hiervoor ligt in de kerndoelen met verdieping in de inhoudslijnen. Meest logische doelen voor de nationale parken vallen onder de volgende inhoudslijnen:

1. *Oriëntatie op jezelf en de wereld*
 - tijd (geschiedenis)
 - ruimte (aardrijkskunde)
 - planten, dieren en de mens (natuur/ biologie)
 - natuur en techniek (natuurkunde)
 - jezelf en de ander (maatschappijleer, burgerschap)
2. *Kunstzinnige oriëntatie*: hieronder vallen de doelen t.a.v. het cultureel erfgoed

Enkele ervaringen nationale parken

Genoemd worden: Heuvelrugwjs, samenwerking met Natuurwjs, IVN en NP Utrechtse Heuvelrug. Ook het verhaal van het NP wordt verteld.

Bij De Groote Peel is een vergelijkbare aanpak. Natuurwjs-werkwijze, inzet vrijwilligers. Niet de hele leerlijn wordt gebruikt.

Deelnemers ervaren na de lunch zelf de wijze van educatie (foto André Brasse)

Maaksessie

Na de lunch zijn de deelnemers in groepjes aan de slag gegaan met de opzet van de eigen leerlijn. Die opzet werd einde middag aan elkaar teruggekoppeld.

Zo legt 'Texel' het accent op de natuur in het donker, De Biesbosch op 'water' en Van Gogh op het bekenlandschap en het erfgoed van Van Gogh.

Nieuw Land/Heuvelrug/Zuid-Kennemerland leggen het accent op de bodem, gekoppeld aan de verandering in de tijd.

Bij Drentsche Aa, Weerribben-Wieden/Hoge Veluwe gaat het om 'opbloeien in de natuur', biodiversiteit volgens de lijnen: verwonderen, onderzoeken, leggen verbanden.

Mooie aanzetten die per park nader worden uitgewerkt.

Na de basisschool

Bas van Lith (IVN) nam de deelnemers mee in de doelgroep 'voortgezet onderwijs', een leeftijdscategorie met heel andere interesses. Hij benadrukte het belang om deze doelgroep vooral mee te laten denken, praten en ontwikkelen. Betrek ze bij het nationale park. Mooi voorbeeld is het IVN Jongeren Advies Bureau.

- [Link](#) naar het vertoonde filmpje 'IVN Jongeren Adviesbureau', ter inspiratie om jongeren te binden voor je Nationale Park. .
- [Link](#) naar magazine 'Groen Gelderland' met daarin diverse voorbeeldprojecten met jongeren.
- Voor meer inspiratie en contact, zie [hier](#).

Presentaties

Hierbij de link naar de presentaties van Marion, Margret en Bas.

<https://we.tl/t-vV4Jp3QHUE>